అతకని బ్రతుకులు

— ఏ. లక్ష్మి భూపతిరావ్

ఆ రోజు మెడికల్ కాలేజీలో ఎగ్జిబిషన్ జరుగుతూంటే చూద్దామని వెళ్ళాను. ఎనాటమీ హాల్లో గాజు సీసాల్లో అందంగా అమర్చబడిన స్పెసిమన్స్‌ను ఒక్కొక్కటి చూస్తుంటూ ముందుకు సాగి పోతున్నాయి

ఆరోజే చివరి రోజు కాబోలు బాగా రష్‌గా ఉంది

"హల్లో రాజ్!" — అలవాటు పడ్డ పిలుపు విని వెనక్కి తిరిగి చూసాను.

శాంతి!

ప్రక్కన అతను, బహుశా భర్త అనుకుంటాను. నన్ను "రాజ్" అని పిలిచేది ఒక్క శాంతి మాత్రమే.

ఆమె ప్రక్కన అతను.

అతను ఎంతో అందంగా ఉన్నాడు. ఎదుటి వారిని యిట్టే ఆకర్షించే అతని కళ్ళు మగవాడి పురుషత్వానికి మరో రూపంగా ఉన్న అతని మీసకట్టు, శరీర ఛ్ఛాయకు సరిపడే ఫుల్‌సూటులో అతను మరింత అందంగా కనిపిస్తున్నాడు. నా దగ్గరగా వస్తున్నారు, వాళ్ళు.

"ఇతనే నా స్నేహితుడు రాజశేఖరం. మన మారేజ్‌కి రాలేకపోతున్నానని లెటర్ వ్రాసాడని చెప్పాను చూడండి!" — భర్తను పరిచయం చేసింది శాంతి

"గ్లాడ్ టు సీయూ" — చేయి అందించాను అప్రయత్నంగా.

చుట్టూ ఉన్న అమ్మాయిలూ, అబ్బాయిలూ అందరూ మా వైపే చూట్టం మొదలు పెట్టారు ఆ వాతావరణాన్ని కలుషితం చెయ్యటం యిష్టంలేక బయటకు నడిచాము కాంటీన్ వేపు

నేను యింతకుముందు చూసిన శాంతికీ, యిప్పటి శాంతికీ పెద్ద మార్పేమీ లేదు

మనిషి కొంచెం లావయ్యింది. కళ్ళచుట్టూ నల్లని గీతలు ఏర్పడ్డాయి.

నడకలో పెందుతనం, చూపులో చిలిపితనం స్థానే స్థిరత్వం చోటు చేసుకున్నాయి.

"పెళ్ళి చేసుకున్నావా రాజ్?" — మునిపంటితో క్రింది పెదవిని నొక్కిపెడుతూ నవ్వుతూ అడిగింది శాంతి!

ఆ నవ్వే ఒకప్పుడు తనని పిచ్చివాణ్ణి చేసింది

ఆ నవ్వునే తను ఒకప్పుడు తన స్వంతం చేసుకోవాలని కోరుకున్నాడు.

గతం కళ్ళముందు మెరిసింది.

* * *

అవి నేను ఎమ్మెస్సీ పూర్తిచేసి యింటికి వెళ్ళిన రోజులు. జీవితంమీద శాశ్వతంగా ముద్రవేసిన ఆ రోజుల్ని తనెప్పుడూ మర్చిపోలేదు.

రాధ, నేను - మేమిద్దరమే సంతానం మా తల్లిదండ్రులకు. రాధ నా కంటే మూడేళ్ళు

చిన్నది.

అప్పట్లో రాధ బి. యస్సీ సెకండియర్ చదువుతోంది. ఒకరోజు హడావిడిగా వచ్చింది రాధ. ప్రక్కన మరో అమ్మాయి!

"ఒరేయ్ అన్నాయ్. ఈ అమ్మాయే శాంతి కాలేజీలో ప్రతి ఏక్టివిటీలోనూ తల దూరుస్తుందని చెప్పాను చూడు. పరిచయం చేసింది రాధ

"నమస్తే!" — నవ్వుతూ అంది ఆ అమ్మాయి.

ప్రతి నమస్కారం చేశాను.

ఇలా జరిగింది శాంతితో నా పరిచయం! చిన్నప్పట్నుంచీ నాదోరకమైన బలహీనపు మనస్తత్వం. ఆప్యాయంగా పలకరించే బంధువులతో మాట్లాడాలంటే బెరుకు!

"హల్లో!" అంటూ నవ్వుతూ పలకరించే అమ్మాయిలతో మాట్లాడాలంటే భయం!

ఫలానా అని చెప్పలేని భావం ఏదో నన్ను యితరులనుండి దూరంగా తోసేస్తుంది.

సిగ్గులాంటి భయం!

భయంతోకూడిన సిగ్గు — ఇవే చిన్నప్పట్నుంచీ నన్ను సమాజాన్ని సరిగా అర్థం చేసుకో నివ్వకుండా చేశాయి.

శాంతి రాధతో తరచు మా యింటికి వచ్చి పోతూండేది.

శాంతి వస్తుంటే అదోలా ఉండేదిముఖ్యంగా! వచ్చినప్పుడల్లా శాంతి ఏదో మాట్లాడుతూనే ఉండేది — తన కాలేజీ విషయాలన్నీ వర్ణించేది. శాంతి మాట్లాడుతోంటే నాకూ కూడా ఏదో ఒకటి మాట్లాడాలని పించేది. కాని ఏం మాట్లాడాలో తెలియదు.

"ఒరేయ్, అన్నాయ్! శాంతి నీకు నిక్ నేమ్ పెట్టిందిరోయ్ నిన్ను మా ఫ్రెండ్సందరికీ ఏమని చెప్పిందో తెలుసా! ఈ రాధకో అన్నయ్య యున్నాడు. శుద్ధ బుద్ధావతారం. హి యీజ్ రియల్లీ ఏ మాన్ ఆఫ్ బి. సి. ఎరా. పేరుకు మాత్రం ఎమ్మెస్సీ. కావలిస్తే రేపు మీరు కూడా రండోయ్ చూపిస్తాను అంది. నాకు ఎంత కోపమొచ్చిందో తెలుసా! రేపు మనింటికి వచ్చినపుడు పట్టుకుని దులిపెయ్."

నాకూ నవ్వొచ్చింది.

మర్నాడు ఎప్పటిలాగె శాంతి వచ్చింది. కబుర్లన్నీ చెప్పి వెళ్ళిపోయే ముందు అంది

"ఏమండీ, మీకు నిక్ నేమ్ పెట్టి మా ఫ్రెండ్సందరితోనూ చెప్పానని రాధ మీతో అన్నా, మీరు నన్నా విషయం అడగలేదే?"

"ఓ, అదా, మీ యిష్టం; మీరెలా అనుకున్నా నా కేమీ అభ్యంతరం లేదు" — అన్నాను మరేం అనాలో తెలియక.

నా సమాధానం విని ముసి ముసిగా నవ్వుకుంటూ వెళ్ళిపోయింది శాంతి.

ఆ తర్వాత యూనివర్శిటీకి రిసెర్చి స్కాలరుగా వెళ్ళిపోయాను. మరుసటి సంవత్సరం యింటికి చేరేసరికి శాంతి, రాధ బి. ఎస్సీ. కంప్లీట్ చేశారు.

అప్పటికే మావాళ్ళు నా వివాహాన్నిగూర్చి తొందర పెట్టసాగారు. నాకు నా భవిష్యత్తును గూర్చి ఎన్నో ఆలోచనలున్నాయి. వాటిని ఆచరణలో పెట్టగలనో లేనో అనే భయమూ వుంది.

ఎప్పటిలాగే శాంతి మా యింటికి వస్తూనే ఉంది. నా మదిలో జీవిత భాగస్వామినిగా శాంతిని పోల్చుకున్నాను. ఎన్నో పాళ్ళు శాంతికి చదువు ఉంది. అందం ఉంది. సంస్కారం ఉంది. ఏ మగవాడూ తనకు భార్యగాగల స్త్రీ నుంచి యింతకు మించి ఏం కోరుకుంటాడు?

అందుకే ఈ విషయం శాంతితో ప్రస్తావించి మా తల్లి దండ్రులతో చెప్పాలను కున్నాను.

ఎప్పటిలాగే ఆ రోజు రాధ కోసం వచ్చింది శాంతి. రాధ యింట్లో లేదు. నేను

యానికి.

"ప్లాజాలో 'గుడ్ బాడ్ అండ్ అగ్లీ'కి వెళ్దాం వస్తారా?" – అడిగాను శాంతిని.

శాంతి నా వంక వింతగా చూసి అంది.

"వై నాట్, ష్యూర్, మీలా కాదండోయ్ నేను, అయామ్ ఎవ్వర్ రెడీ!"

పిక్చర్ చాలా యింట్రస్టింగ్‌గా ఉంది. ఇంటర్వెల్‌లో అడిగాను శాంతిని పిక్చరెలా ఉందని

"నాచురాల్టీకి దగరగా ఉండే కౌబాయ్ పిక్చర్సంటే నా కెంతో యిష్టం. అందుకే మీరు రమ్మనగానే వచ్చేశాను యింట్లో చెప్పకుండానే"–అంది

"శాంతీ, ఒక విషయం అడుగుతాను నిజం చెప్పు–ధైర్యంచేసి అడిగాను.

"అడగండి"

"ఉన్నది ఉన్నట్లు చెప్పు. నా గురించి నీ అభిప్రాయం ఏమిటి?"

"నిజం చెప్పమంటారా?" – నవ్వుతూ అంది శాంతి.

ఆ నవ్వుకోసమే శాంతి తనది కావాలనుకుంటున్నాడు తను.

"............ఈ సమాజంలో అతకటం చేతగాని మనిషి. మీరు నిజంగా అపర బుద్ధావతారం" ఈ మాటలు సీరియస్‌గా అంది శాంతి.

"ఒక వేళ ఆ మనిషే నిన్ను తనదాన్నిగా చేసుకోవాలనుకుంటే నువ్వేమంటావు?"

ఇంకెలా అడగాలో తెలియలేదు.

"నా లాంటి మనిషితో అటువంటి బుద్ధుడు [illegible] ఐనా ఈ గొడవంతా యిప్పుడెందుకో, హాయిగా పిక్చరు చూడక" పిక్చర్లో లీనమై పోతూ అంది శాంతి.

శాంతి ని[illegible] నాకు ఖచ్చితంగా చెప్పలేదు. ఎలా [illegible]కోవాలో అంతరంటే నాకు మార్గం [illegible]యుడు.

ఆ తర్వాత రెండురోజుల్లో నేను తిరిగి యూనివర్శిటీకి వెళ్ళవలసి వచ్చింది.

మనిషి వేరు, మనిషిచేసే పనివేరు!

నేను వెళ్ళిన రెణ్ణెల్లకు ఒక శుభలేఖ. రాధనుండి ఉత్తరం వచ్చాయి

శాంతి పెళ్ళి!

వరుని స్థానంలో – "డాక్టర్ శ్రీనివాస్, ఎమ్మెస్సీ'–అని ఉంది.

నాదికాని వస్తువును నా నుంచి ఎవరో బలవంతంగా లాక్కు-పోతున్నట్లయింది.

నా భావనకు నాకే నవ్వొచ్చింది.

పిచ్చిగా, కసిదీరా నవ్వుకున్నాను.

రాధ తన ఉత్తరంలో రాసింది—

"ఒరేయ్ అన్నాయ్! నీవు ఉత్త అమాయకుడివి. నాకు తెలియకుండా నువ్వు శాంతితో మాట్లాడిన విషయాలన్నీ శాంతి నాకు చెప్పింది. ఏం, ఆశ్చర్యపడుతున్నావా? శాంతి ఒక వింత మనిషి.

'వెరైటీ ఈజ్ బ్యూటీ' అని తలచే మనిషి శాంతి. నమ్మిన విషయానికి హత్తుకుపోయే మనస్సు నీది. పరవళ్ళు తొక్కుతూ పారే జల పాతం లాంటిది శాంతి మనస్సు. మెల్లగా ప్రవహిస్తూ, పంట పొలాలని తడుపుతూ గట్ల వెంబడి వృక్ష సంతతిని పెంచుతూ చల్లగా సాగిపోయే పిల్ల నది లాంటిది నీ తత్వం. అందుకే మీ యిద్దరకు జంట కుదరటం బహుకష్టం. 'ఐ లైక్ హిమ్, బట్ ఐ డోంట్ వాంట్ టు మేక్ యిట్ ఎలవ్. తనకు నిక్‌నేమ్ పెట్టి ఏడిపిస్తూంటే సహించి ఊరుకునే మగాడుకాదు నాక్కావలసింది' అంది శాంతి నా గురించి చెప్తూ. ఈ ఉత్తరం శాంతి నీకు వ్రాయమంటేనే వ్రాస్తున్నాను. తన పెళ్ళికి నిన్ను తప్పక రమ్మని వ్రాయమంది. వస్తావు కదూ!" ఇదీ రాధ ఉత్తరంలోని సారాంశం.

"బలం" అనే మాటకు అర్థం ఆత్మబలం అని చెప్పుకుంటే స్త్రీ పురుషునికంటే ఎన్నోరెట్లు బలమయినదని తెలుసుకున్నాను

(మిగతా 64 వ పేజీలో)

అతకని బతుకులు

(16 వ పేజి తరువాయి)

ఆ క్షణంలో!

శాంతి పెళ్ళికి నేను వెళ్ళలేక పోయాను. కామెరతో బాధపడుతూ హాస్పిటల్‌లో ఉన్న రోజులవి "గ్రీటింగ్స్" మాత్రం పంపగలిగాను. బహుశా ఈ విషయం శాంతి నమ్మి ఉండదు!

శాంతి పెళ్ళయిన మరుసటి సంవత్సరమే రాధ పెళ్ళయి అత్తవారింటికి వెళ్ళిపోయింది. రాధ పెళ్ళికి శాంతి రాలేదు కారణం నాకు తెలియదు.

ఆ తర్వాత శాంతిని చూడటం మళ్ళీ పడి లేదు

కాల చక్రం క్రింద మరో మూడు క్యాలెండర్లు నలిగిపోయాయి.

నేను డాక్టరేటు సంపాయించి యూనివర్శిటీలో అసిస్టెంటు ప్రొఫెసర్‌గా చేరాను

నేను ప్రస్తుతం హోదా, గౌరవం ఉన్న ఉద్యోగిని నా పెళ్ళి గురించి బలవంతం చేసిన తల్లిదండ్రులు విసిగిపోయి యిక ఆ విషయం నా దగ్గిర ప్రస్తావించటం మానివేశారు నా కోర్కె మీద.

నేను బ్రహ్మచారిగానే మిగిలిపోయాను

* * *

"ఏమిటి రాజ, ఏదో ఆలోచిస్తున్నట్లున్నావ్! నే నడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పలేదే? పెళ్ళెప్పుడు చేసుకుంటావ్"— డ్రింక్ సిప్ చేస్తూ అంది శాంతి

సమాధానంలేని ప్రశ్న "ఏం చెప్పాలి?" నాలో నేనే ఆలోచించుకుంటున్నాను.

ఈ వాతావరణం శాంతి భర్తకు యిష్టం లేనట్లుంది సంభాషణను యింకో విషయం మీదకు మళ్ళించాడు

"అన్నట్లు మీకు పిల్లలెంత మంది" తెలుసు కోవాలని అంత ఆసక్తి లేక పోయినా ఆనవాయితీగా అడిగాను

"నాట్ ఎట్. షి ఈజ్ ఇన్ గిస్సాబిలిటీ నో" శ్రీ గంట శాంతివంక చూచి నవ్వుతూ సమాధానం చెప్పాడు ఖాళీచేసిన డ్రింక్ బాటిల్ క్రింద పెడుతూ.

"రాధ పెళ్ళికి, నేనూ, ఆయనా లండన్‌లో ఉండి పోయాం మా బంధువుల యింట్లో. రాధ పెళ్ళి శుభలేఖ కూడా మా కందలేదు" చెప్తోంది శాంతి

"రాధ చెప్పింది నాకీ విషయం" అన్నాను

"వచ్చే ఆదివారం మీరు మా యింటికి తప్పక రండి అడ్రసిదిగో" అడ్రస్ కార్డ్ కోటు జేబులోంచి తీసియిస్తూ లేచి నుంచుని అన్నాడు శాంతి భర్త.

"ఓ ష్యూర్" కాంటీన్ నుండి బయటకు వచ్చాము

"తప్పక, రావాలి రాజ్, మర్చిపోకు"— భర్తను అనుసరిస్తూ నా నుండి దూరంగా వెళ్ళిపోతున్న శాంతి అంది.

వాళ్ళు రమ్మని చెప్పిన ఆదివారం వచ్చింది, వెళ్ళిపోయింది

నేను మాత్రం వాళ్ళ యింటికి వెళ్ళలేదు. కారణం, నాకు వెళ్ళాలనిపించలేదు వెళ్తే శాంతి "పెళ్ళెప్పుడు చేసుకుంటావ్?" అంటుంది నవ్వుతూ.

నాదికాని ఆ నవ్వుని నేను చూడలేను. ఆ ప్రశ్నకు సమాధానం నేను చెప్పలేను. అందుకే నేను వాళ్ళ యింటికి వెళ్ళలేను!